

Lempäälän kunnan näkemys Suomiradan suunnitelmiin

Kunnanhallitus 14.11.2022 § 271
1126/08.00.00/2022

Valmistelijat yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä

Suomirata on lähestynyt Lempäälän kuntaa ja esitellyt laatimiaan suunnitelmia, joilla on isoja vaikutuksia Lempäälään.

Suomi-rata Oy on Suomen valtion (51 % omistusosuus), Finavian ja 20 osakaskunnan/-kaupungin omistama yhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki ja toimialana Helsingin ja Tampereen välisen Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta kulkevan noin tunnin raideyhteyteen liittyvä raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti. Lisäksi hankeyhtiön tehtävänä on selvittää rahoitus ja toteuttamismallivaihtoehtoja.

Radan suunnittelun prosessi:

1. **Esiselvitykset**
2. **Alustava linjaussuunnitelma ja ympäristövaikutusten arviointi (YVA)**, tarkastellaan eri ratalinjauksia ja niiden vaikutuksia
3. **Ratalain mukainen yleissuunnitelma**, tarkennetaan suunnitelmia yhden päälinjauksen osalta (tulee olla yhden mukainen yleiskaavojen kanssa, jotta voidaan hyväksyä)
4. **Ratalain mukainen ratasuunnitelma**, tarkennetaan yleissuunnitelman suunnitelmia, esitetään lunastettavat ja haltuun otettavat alueet (vaatii yhdenmukaisuuden asemakaavojen kanssa)

Vaiheisiin 2-4 kuuluu laaja vuorovaikutus tärkeiden sidosryhmien kanssa. Vuorovaikutus ja osallistuminen järjestetään ratalain mukaisesti suunnittelun aikana. Lempäälän kunnalla on mahdollisuus lausua yleis- ja ratasuunnitelmista sekä antaa vastine suunnitelmista tehtyihin muistutuksiin. Lempäälän kunta pystyy vaikuttamaan hankkeeseen myös yleis- ja asemakaavoituksen kautta.

Prosessissa ollaan tällä hetkellä 2. vaiheessa ja valmiina ovat esiselvitykset sekä linjausvaihtoehdot ja vaikutusten arviointien tulokset. Vaikutusten arviointia on tehty kahdesta linjausvaihtoehdosta: suurnopeusradan rakentamisesta uuteen maastokäytävään ja lisäraiteiden ja oikaisujen rakentamisesta nykyisen pääradan yhteyteen Riihimäen ja Tampereen välillä. Molempiin vaihtoehtoihin sisältyy lentorata, joka on Pasilasta Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Keravalle kulkeva kaukoliikenteen rata. Suomiratasuunnitelmia on tehty omistajiensa ohjauksessa. Yhtiö ei valmistelee pääradan peruskorjausta eikä kehittämistä, vaan se kuuluu Väylävirastolle.

Lempäälän kohdalle on esitetty useampi linjausvaihtoehto:

- 1 Uusi linjaus: Tunneli Rikalasta Lakalaivaan
- 1P/2P Pääradan lisäraiteet
- 2 Uusi linjaus: Pintarata Hauralan-Nurmen-Säijän kautta, tunneli Kirkkojärven ali
- 2A Uusi linjaus: Tunnelissa Haurala-Kirkkojärvi- Nurmi, ennen Pirkkalan rajaa muuttuu pintaradaksi

Suomi-rata Oy:n hallitus päätti osakaskokouksen (20.10.2022) jälkeen pidetyssä kokouksessaan, että ratalinjauspäätökseen ei ole valmiutta tämän syksyn aikana ja yhtiö jatkaa rakentavaa vuoropuhelua osakkaiden kesken ja laatii tarvittaessa lisäselvityksiä.

Lempäälän kanta Suomirataan

Lempäälän kunnan aluetta halkoo jo kaksi suurta väylää, ja alue on jo taajaan rakennettu, joten uutta raidekäytävää alueelle on vaikea mahdollistaa. Uusi maastokäytävä pirstoisi valtakunnallisesti merkittävää kulttuurimaisemaa, taajama- ja kyläalueita sekä laajoja virkistysalueita.

Suurnopeusjunan sovittaminen pääradan yhteyteen ei myöskään ole ongelmatonta, koska sen aiheuttamat melut ovat korkeamman nopeuden vuoksi suuremmat. Radasta tulee maankäytöllistä haittaa ja suurilla nopeuksilla tärinä- ja meluhaitat ovat koko Lempäälän alueella merkittävät.

Päärata ilmeisesti palvelisi nopeana yhteytenä Helsinki-Vantaan lentoasemalle, jolle on jo nykyisellään lyhyt matka Lempäälästä. Suurnopeusjuna ei hyödyttäisi Tampereen eteläpuolisia alueita, joille kuitenkin tulisi ainoastaan haittoja uudesta maastokäytävästä.

Tärkeintä Lempäälän ja seudun kannalta on pääradan ja lähijunan kehittäminen. Lähijunan vaatima lisäraidevaraus ei tule vaarantua, eikä sitä tule käyttää suurnopeusrataan. Suurnopeusradan suunnittelu ja rakentaminen ei saa hidastaa seudun kannalta tärkeän pääradan, lähijunalikenteen, uusien seisakkeiden ja lisäraiteiden kehittämistä ja toteuttamista.

Ongelmaksi muodostuu myös, jos suurnopeusrata vie merkittävän osan asiakkaita pääradalta Tampere-Helsinki väliltä, jolloin pääradan vuorojen kannattavuus ja vuorojen lisääntyminen saattaa vaarantua.

Lempäälä katsoo, että uusi ratalinjaus ei tue kunnan ja Pirkanmaan HINKU-tavoitteita, sillä rakentamisen aikaiset päästöt ovat merkittävästi suuremmat kuin radan tuottamat päästövähennykset. Nykyistä päärataa kehittämällä saavutetaan päästövähennystavoitteet nopeammin ja vähemmällä rakentamispäästöillä.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 1 §:n mukaan toimielin on toimivaltainen päättämään asiasta.

Lisätietoja: yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa, 050 383 9608, tiia.levonmaa@lempaala.fi ja kaavoituspäällikkö Teija Mäkelä, 044 486 3418, teija.makela@lempaala.fi

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Lempäälän kunnan kanta Suomiradan suunnitelmiin on edellä olevan selostusosan mukainen.
Käsittely	Keskustelun kuluessa kunnanhallitus teki yksimielisesti tarkennuksia selostusosan lausuntoon. Tarkennukset on huomioitu pöytäkirjalla olevassa esittelytekstissä.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.
Tiedoksi	Suomi-rata Oy